

TBD Biyokimya Günleri – Sivas 2016

02-05 Kasım 2016

Cumhuriyet Üniversitesi, Sivas

Enürezisde Serum ve İdrar Brain-Derived Neurotrophic Factor (BDNF) Düzeyleri

Uzm.Dr.Hüseyin KURKU
Tıbbi Biyokimya Uzmanı

¹Hüseyin Kurku*

²Mustafa Soran

³Ahmet Yar

⁴Neriman Akdam

²Şükrü Arslan

⁵Murat Gönen

NEDEN ENUREZİS ?

Enürezis;

- çocuğun benlik saygısını,
- yaşam kalitesini etkileyen
- 5 yaşında %15-20, 17 yaşında %1-2 arasında görülen (E daha sık)
- çocukluk çağının en sık karşılaşılan psikososyal sorunlarından biridir.*

*

Wright A. Evidence-based assessment and management of childhood enuresis. Paediatrics and Child Health. 2008; 18(12): 561 -7.

ENUREZİS NEDİR?

Uluslararası Çocuk Kontinans cemiyeti'nin (ICCS) tanımına göre enürezis;

- 5 yaşını geçmiş,
- istemli yada istemsiz,
- Yineleyici
- ardışık en az 3 ay süreyle
- gündüz ve/veya gece

idrar kaçırmaları olarak tanımlanır.

ENUREZİS SINIFLAMASI?

- **Primer enürezis:** Hiç kuru kalmamış
  - Monosemptomatik (basit) nokturnal enürezis (MonoNE): Sadece geceleri altını ıslatanlar
  - Polisemptomatik (komplike) nokturnal enürezis (PoliNE): gece enürezisine ek olarak gündüz sıkışma, sık idrar yapma ve idrar kaçıırma gibi aşırı aktif mesane semptomları olanlar
- **Sekonder enürezis:** En az 6 ay kuru kalmış ancak sonradan tekrar enuretik olanlar.

ENUREZİS ETYOLOJİSİ?

- Enürezisin etyolojisi açık değildir, birçok faktör araştırılmış ve çeşitli teoriler öne sürülmüştür;
  - artmış gece idrar miktarı
  - gece düşük mesane kapasitesi ya da detrussor kası aktivite artışı
  - uyanma bozukluğu

BDNF NEDİR?

- Hipokampus ve kortekste yüksek düzeyde ifade edilir
- nörogenezden, nöronların proliferasyonundan, yaşamlarını sürdürmelerinden ve etkinliklerini arttırmalarından sorumlu bir nörotrofindir.
- Nörotrofinlerin sinir sisteminin gelişiminde, hücre canlılığından sinaptik etkinliğin ayarlanmasına kadar geniş bir çeşitlilikte önemli rolleri vardır.

NEDEN BDNF?

- Normalde BDNF beyin nöronlarının çeşitliliğini sağlar.
- Fakat stres durumlarında BDNF geni suprese edilir ve Nöronların atrofisine ve zayıf nöronların da apoptozisine sebebiyet verir.

NEDEN BDNF?

- Invivo çalışmalarda BDNF periferik dolaşımında gösterilebilmektedir.
- BDNF'nin kan-beyin bariyerini geçebildiği
- Serum BDNF düzeyinin beyin BDNF düzeyiyle paralellik gösterdiği saptanmıştır.*

* 12. Pan, W., Banks, W. A., Fasold, M. B., Bluth, J., & Kastin, A. J. (1998). Transport of brain-derived neurotrophic factor across the blood-brain barrier. *Neuropharmacology*. 1998; 37(12), 1553-61.

NEDEN BDNF?

- BDNF nin alt üriner sistemde ürotelyal ve detrusor düz kas hücrelerinden de salgılandığı ve deneysel **çalışmalarda mesane disfonksiyonunda** temel unsur olabileceği gösterilmiştir.*
- Biz çalışmamızda eş zamanlı serum ve idrar BDNF düzeylerinin değerlendirmeyi hedefledik.

* 7. Bazak N, Kozlovsky N, Kaplan Z, Matar M, Golan H, Zohar J, Richter-Levin G, Cohen H. Pre-pubertal stres exposure affects adult behavioral response in association with changes in circulating corticosterone and brain-derived neurotrophic factor. *Psychoneuroendocrinology*. 2009 Jul;34(6):844-58.

Enürezisde Serum ve İdrar Brain-Derived Neurotrophic Factor (BDNF) Düzeyleri

Amaç

Enürezis, çocukta anksiyete ve strese neden olan, çocuğun benlik saygısını ve yaşam kalitesini etkileyen ve çocukluk çağının en sık karşılaşılan psikososyal sorunlarından biridir.

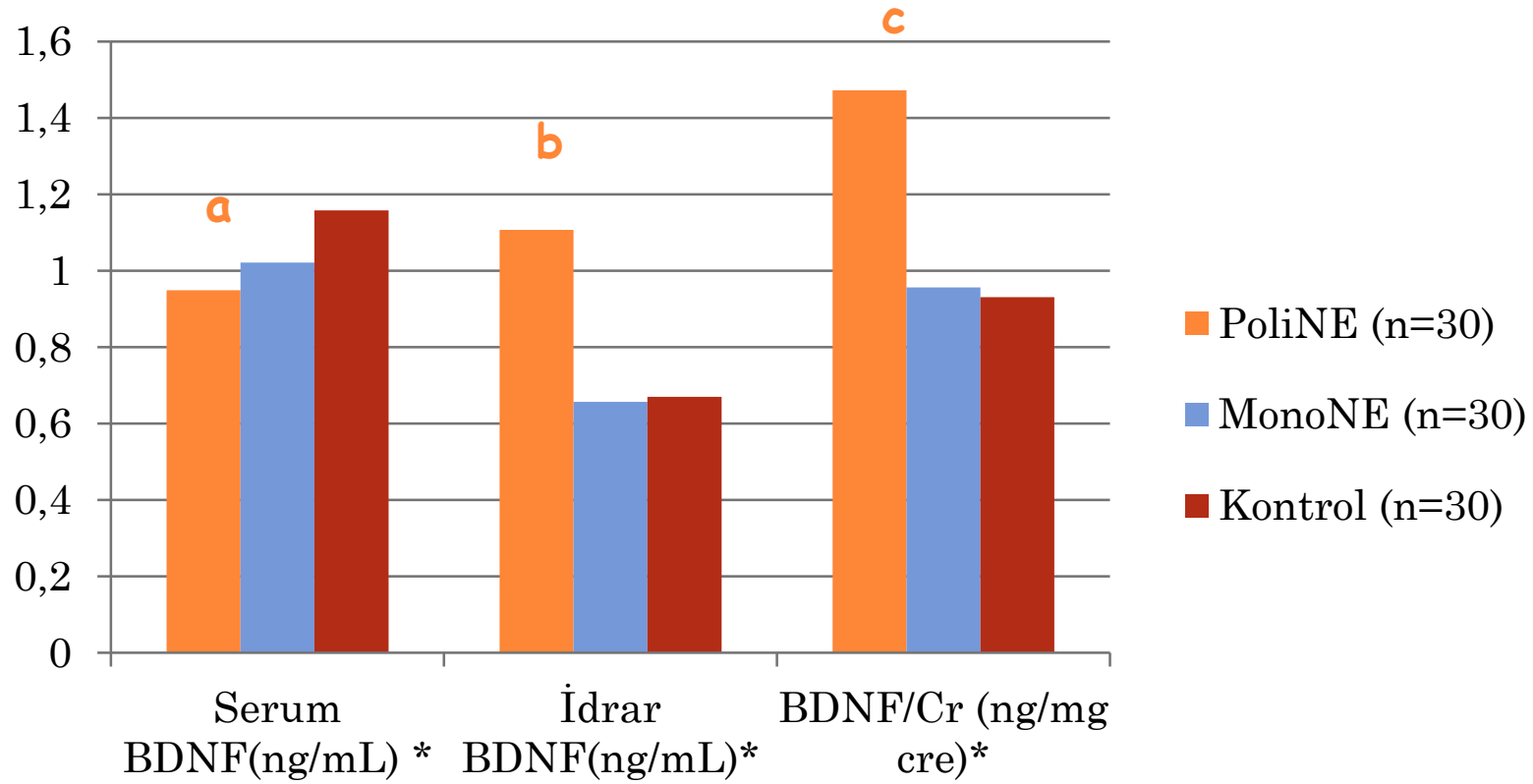
GEREÇ VE YÖNTEM-1

- Çalışmaya 8-18 yaş aralığında primer enürezis tanısı konan;
  - 30 (MonoNE),
  - 30 (PoliNE)
  - 30 sağlam kontrol grubu
- olmak üzere **toplam 90 kişi** alındı.

GEREÇ VE YÖNTEM-2

Tüm katılımcıların serum ve idrar Brain-Derived Neurotrophic Factor (BDNF) düzeyi ölçüldü ve ayrıca idrar örneklerinden kreatinin düzeyi de çalışıldı, BDNF/Cr ng/mg kreatinin (BDNF/Cr) olarak oranlandı.

BULGULAR

a: Kontrol grubundan istatistiki olarak anlamlı farklıdır. (p=0.014)

b: MonoNE ve Kontrol grubundan istatistiki olarak anlamlı farklıdır. (P<0.0001).

c: MonoNE ve Kontrol grubundan istatistiki olarak anlamlı farklıdır. (P<0.05).

BULGULAR

- **Serum BDNF sonuçları;** PoliNE grubunun ($0,949 \pm 0,587$), kontrol grubunun ($1,158 \pm 0,587$) sonuçlarından istatistik olarak anlamlı düşük bulundu. ($P=0,014$). *
- **idrar BDNF düzeyleri;** PoliNE grubunun ($1,107 \pm 0,360$) hem MonoNE ($0,657 \pm 0,272$) grubundan hem de kontrol grubundan ($0,670 \pm 0,271$) anlamlı yüksek bulundu ($P<0.0001$). *
- **BDNF/Cr sonuçları;** PoliNE grubunun ($1,472 \pm 0,714$) hem MonoNE grubu ($0,956 \pm 1,017$) hem de kontrol grubunun ($0,931 \pm 0,618$) sonuçlarından istatistik olarak anlamlı yüksek bulundu ($P=0.044$ and $p=0,032$).**

*Kruskal-Wallis

**OneWay ANOVA

TBD Biyokimya Günleri – Sivas 2016
02-05 Kasım 2016
Cumhuriyet Üniversitesi, Sivas

Tablo.1-PoliNE, MonoNE ve Kontrol grubunun yaş, serum ve idrar BDNF değerleri

	PoliNE (n=30)	MonoNE (n=30)	Kontrol (n=30)
Yaş (yıl)*	11,77 (±1,74)	12,37 (±2,31)	12,53 (± 2,24)
Serum BDNF(ng/mL) *	0,949 (±0,587) ^a	1,021 (±0,575)	1,158 (±0,587)
İdrar BDNF(ng/mL)*	1,107 (±0,360) ^b	0,657 (±0,272)	0,670 (±0,271)
BDNF/Cr (ng/mg cre)*	1,472 (± 0,714) ^c	0,956 (±1,017)	0,931 (±0,618)

*:değerler mean(sd) olarak verilmiştir.

a:Kontrol grubundan istatistiki olarak anlamlı farklıdır.(p=0.014)

b:MonoNE ve Kontrol grubundan istatistiki olarak anlamlı farklıdır. (P<0.0001).

c: MonoNE ve Kontrol grubundan istatistiki olarak anlamlı farklıdır. (P<0.05).

SONUÇ

- Özellikle serum BDNF'yi düşük ve idrar BDNF yi yüksek bulmamız bize;
- **PoliNE'de** mesaneye özgü sorunların yanı sıra anksiyete ve psikolojik stress kaynaklı sorunların ortaya çıkması olasıdır.
- Bu nedenle mesane üzerine yapılan araştırmaların arttırılmasına ek olarak nörojenik ve psikojenik düzeyde daha ileri çalışmalar yapılması gerekmektedir.

- Daha önceki birçok çalışmalarda depresif epizodların tekrarlamasında BDNF düzeyinin düştüğü ve tedavi ile BDNF düzeyinin yükseldiği gösterilmiştir*
- Deneysel çalışmalar mesane disfonksiyonu patofizyolojinde NGF ve BDNF temel unsur olabileceğini göstermektedir**

- *Frias B, Lopes T, Pinto R, Cruz F, Cruz CD. Neurotrophins in the lower urinary tract: becoming of age. *CurrNeuropharmacol*. 2011 Dec;9(4):553-8.
- *Bazak N, Kozlowsky N, Kaplan Z, Matar M, Golan H, Zohar J, Richter-Levin G, Cohen H. Pre-pubertal stress exposure affects adult behavioral response in association with changes in circulating corticosterone and brain-derived neurotrophic factor. *Psychoneuroendocrinology*. 2009 Jul;34(6):844-58.

Tartışma-2

- Tarih boyunca **şiddeti** de içeren birçok yöntemle tedavi edilmeye çalışılan bu probleme günümüzde de cezalandırma ile çare aranması söz konusudur.
- Amerika Birleşik Devletleri'nde ebeveynlerin 1/3'nün enüretik çocuklarına ceza uyguladığı, ülkemizde yapılan bir çalışmada da enüretik **çocukların %35'inin ağır cezaya maruz kaldıkları bildirilmiştir*****
- Bu bilgiler ışığında bizim sonuçlarımızı değerlendirecek olursak PoliNE grubunda özellikle gündüz semptomların olması çocuklarda psikolojik stres ve anksiyeteye neden olmaktadır.
- Buna ilaveten özellikle çevrenin ve ailelerin, anksiyeteyi ve stresi arttırıcı ceza ve suçlayıcı tutum ve davranışları çocuk üzerinde daha fazla psikolojik yıkıma neden olabilir.

Tartışma-3

- Enurezisli çocuk **anksiyete, ceza, enürezis** üçgeninde sıkışıp çaresiz kalabilir.
- Bu nedenle enürezisin psikolojik etkileri çok daha fazla araştırılmalı, sonuçları özellikle sağlık profesyonellerine bilimsel verilerle çok iyi anlatılmalı ve onlar aracılığı ile ailelere son derece hızlı ve doğru bilgilendirme yapılmalıdır.
- Çünkü **enürezis tedavisinde en önemli görev ailenindir.**
- **Ailelerin, çocuklarının özgüven ve benlik saygıları zedelenmeden, erken dönemde bu sorunu nasıl yöneteceklerini öğrenmeleri gerekir.**

Tartışma-4

- Çalışmamızın sonuçlarına göre özellikle PoliNE'in aslında basit bir işeme problemi olmadığını,
- mesane problemleri ile beraber, kişilerde ileride daha fazla psikolojik problemlere zemin hazırlayabileceğini söyleyebiliriz.
- Bu nedenle enürezis hastasına yaklaşımda çok daha hızlı davranış modaliteleri ve etkili tedavi yöntemleri geliştirilmesi gerektiğine inanmaktayız.

TBD Biyokimya Günleri – Sivas 2016
02-05 Kasım 2016
Cumhuriyet Üniversitesi, Sivas

Teşekkürler...

TBD Biyokimya Günleri – Sivas 2016

02-05 Kasım 2016

Cumhuriyet Üniversitesi, Sivas